

Korte studies in Efeze (12)

Volheid (1)

Deze en de volgende studies zullen een ander belangrijk sleutelwoord van de brief aan de Efeziërs behandelen. Ik zeg sleutelwoord, maar ik kan het beter hebben over sleutelwoorden. We gaan het hebben over het Griekse werkwoord *plèro-oo*, 'vol maken'¹ of 'vervullen'. Het afgeleide zelfstandige naamwoord is *plèrooma*, hetgeen dus 'vervulling' of 'volheid' betekent. Ik zal consequent, ook in de Bijbelvertaling, 'vol maken' en 'volheid' gebruiken.

We beginnen dus met een nieuwe woordstudie in de brief aan de Efeziërs. Dit soort woordstudies staan niet op zichzelf. Het is niet de bedoeling dat we een waarheid uit dit soort studies proberen te destilleren en er vervolgens niets mee doen. Dat is althans niet mijn bedoeling. Deze detailstudies zijn bedoeld om juist tot het grotere geheel te komen.

Paulus schreef zijn brieven vanuit zijn eigen perspectief. Hij schreef zijn brieven aan mensen die hem gehoord hebben of die van zijn boodschap via zijn mededienstknechten vernomen hebben. Wat Paulus in de brief aan de Efeziërs niet doet is dat perspectief op een logische, systematische wijze uiteenzetten. Dat hoefde ook niet, want dat had hij meerdere malen zelf al gedaan, of anders zijn mededienstknechten wel. Hij legt de nadruk op een aantal aspecten van de waarheid, waarvan hij het belangrijk vindt dat zijn lezers die (opnieuw) horen.

Paulus schreef dus vanuit een visie. Als we bijvoorbeeld net beginnen onze Bijbel te lezen en te bestuderen, hebben we die visie niet en daarom zijn Paulus' brieven niet zomaar te begrijpen. Niet dat ze verschrikkelijk ingewikkeld in zichzelf zijn, maar hij schrijft over dingen die overwegend nieuw voor ons zijn. Wat hij schreef, kon echter door de Efeziërs begrepen worden. Dat waren heus niet allemaal zeer geleerde en geletterde mensen. Als het allemaal heel ingewikkeld zou zijn, zou Paulus zijn taalgebruik wel hebben aangepast aan hun niveau. Dat hoefde niet, want hij wist, dat de Efeziërs wisten waar hij het over had.

Ik zal een vergelijking geven. Als wij nu een brief van Willem van Oranje aan de toenmalige koning Philips van Spanje zouden lezen, zouden we de zinnen best begrijpen, maar als we ons niet grondig hebben verdiept in de geschiedenis van de 16^e eeuw, zou het meeste van de inhoud van die brief ons niets zeggen. Logisch. Terwijl de schrijver en de ontvanger van de brief geen enkele moeite zouden hebben om elkaar te begrijpen.

Door nu de details en het woordgebruik van Paulus' brieven te vergelijken en te plaatsen binnen het grotere geheel van de Schrift, kunnen we hopen tot dezelfde visie als die van Paulus te komen! Dat kan ik niet bewijzen. Dat is mijn credo en ik hoop ook de geloofsovertuiging van de lezer. Tot nu toe ben ik nog niet beschaamd geworden.

Vanuit de details proberen we dus tot het grotere geheel te komen. Als we vanuit één zo'n detailstudie een groter geheel hebben gevonden, blijven we niet stilstaan. We vangen een tweede studie aan, nu met dat grotere geheel in onze gedachten. Hoogstwaarschijnlijk zullen we stukjes aan moeten passen. Sommige puzzelstukjes liggen op de verkeerde plaats. We hebben, bij wijze van spreken, het blauw van de lucht verward met dat van de zee; of het groen van het gras met de bladeren van een boom. Dat is helemaal niet erg, als we het maar zien en niet als een klein kind koppig willen vasthouden dat een bepaald stukje goed ligt, terwijl het meer en meer duidelijk wordt bij het compleet maken van de puzzel, dat het in de weg van andere stukjes ligt. We moeten leerbaar blijven.

¹ Let op, dit is onderscheiden van 'volmaken'. 'Volmaken' is tot volledigheid, volmaking, volwassenheid brengen. 'Vol maken' is als het tot de rand toe vullen van een fles met vloeistof.

Ik vind het belangrijk om dit keer op keer onder de aandacht te brengen. Als we ons gaan verdiepen in de *plèrooma*, moeten we al het voorgaande onderwijs aangaande het *musterion* niet opeens vergeten. Als *plèrooma* ons bevestigt aangaande de leer van het geheimenis, dan is dat mooi en we verheugen ons met grote vreugde. Als de studies elkaar ergens gaan tegenspreken, keren we op onze schrede terug en proberen we een bevredigender oplossing te vinden. Ook dat proces is een bron van grote vreugde.

Deze vorm van studie is helemaal niet nieuw. In de natuurwetenschappen is dat sinds het begin van de Verlichting allang gemeengoed. Er wordt onderzoek gedaan, theorieën worden naar aanleiding daarvan opgesteld en als nader empirisch onderzoek niet strookt met de theorie, wordt die verworpen of bijgesteld en wordt er naar nieuwe oplossingen gezorgd. Dat proces heeft een enorme vooruitgang in de wetenschap geboekt. Ik zeg niet dat die vooruitgang een even grote bron van vreugde is als Bijbelonderzoek. De Verlichting, waarvan ik heus de nadelen wel zie en waarvan ik weet dat die voor veel geestelijke duisternis heeft gezorgd, heeft ons wel een voorbeeld gegeven hoe je vanuit de details de grotere werkelijkheid kan leren zien. Ja, dat minutieuze onderzoek heeft ertoe geleid dat de mens de enorme krachten van de natuur kan ontketen. Meestal tot zijn eigen schade.

In ons minutieuze onderzoek naar de woorden van de Schrift en in het bijzonder van de apostel Paulus in de gevangenisbrieven, hoop ik dat we de enorme kracht van Gods Woord leren kennen. Die zit hem niet in een enkel woordje. Het is het gehele getuigenis, de details bij elkaar. Iedere keer als we een deel van Gods grotere werkelijkheid in Christus hebben leren kennen, lezen we Zijn Woord opnieuw, met die visie en die kennis en onderzoeken we of alle details passen.

Dat is geen zucht naar ongeoorloofde kennis. Dat is geen hang naar conflict met theologie of kerk. Het is een zucht en verlangen naar Waarheid. Daar is niets mis mee. Zolang we onszelf maar afhankelijk weten. In die weg verwacht ik dat het gebed van Paulus vervuld wordt:

‘[...] opdat de God van onze Heere Jezus Christus, de Vader van de heerlijkheid, u de geest van wijsheid en van openbaring geeft in Zijn kennis, namelijk verlichte ogen van uw hart, om te weten

- *wat de hoop van Zijn roeping is en*
- *wat de rijkdom is van de heerlijkheid van Zijn erfenis in de heiligen en*
- *wat de allesovertreffende grootheid van Zijn Kracht is aan ons die geloven, overeenkomstig de werking van de sterkte van Zijn macht, die Hij gewerkt heeft in Christus, toen Hij Hem uit de doden opwekte en aan Zijn rechterhand zette in de hemelse gewesten.’ (Ef. 1:17-20).*

Dat is pas echte Verlichting!